

Paleografia łacińska

część 3

Pisma średniowieczne

➤ PISMA WYSPIARSKIE (INSULARNE)

Pisma rozwinięte w epoce przedkarolińskiej w Anglii i Irlandii.

Pisma kontynentalne - oparte głównie na rzymskiej kursywie młodszej z elementami półuncjały i uncjały.

Pisma insularne - oparte na półuncjale i unacjale. Cechują się jednorodnością i odrębnymi walorami graficznymi.

➤ półuncjała irlandzka (okrągła) - pismo książkowe (IV-IX w.)

➤ minuskuła irlandzka (ostra) - pismo kancelaryjne i literackie (od VIII w. niemal do dziś)

Pisma średniowieczne

➤ CECHY GRAFICZNE PISM INSULARNYCH

➤ trójkątne nasadki na górnych laskach w *b, d, h, l*

➤ litera *R* ma ramię wydłużone w dół

➤ litery *d, n, r* i *s* mają często formę majuskułną

➤ półuncjała irlandzka - pismo szerokie, okrągłe i kaligraficzne

➤ minuskuła insularna - modyfikacja półuncjały, o dolnych laskach w postaci klinów i wydłużonym *s*

crederes & quis traditurus esset eum :

Edicebat propterea dixit uobis quod
nemo potest uenire ad me nisi fuerit
ei datum a patre meo ex hoc multa discipu-
lorum eius abierunt retro etiam non cum
illo ambulabant : **Q**uod ergo ihs ad

xi nunquid & uos uultis abire :

Respondit ergo ei simon petrus dñe ad
quem ibimus uerba uitae aeternae
habes & quos credidimus & cognouimus
quia tu es xps filius dñi :

Respondit eis ihs nolite timere xi & si
& cum ex uobis & abulus est dicebat
autem claudas simonis scariothis hic enim
erat traditurus eum cum esset & cum esset

Post haec autem ambulabat ihs in gal-
ileam nomen enim uolebat in iudeam

*półuncjata irlandzka
(okrągła) ok. 700 r.*

Oratio

Præmis obsecro supplē obnixis
præcibus summam & gloriosam
qualitatem dī atq; inchr̄tam sc̄æ
Individua eq; trinitatis almitatē

Ut me miserrum indignumq; humunculum
exaudire digneris. Dm̄ omnipotentē
patrem dōnecon. qui creavit caelum
& terram mare & omnia quae in eis s̄t.
qui in omnibus & super omnia d̄s b̄nedic

minuskula irlandzka (ostra) VIII-XII w.